L'espectacle del Parlament

per CARLES ESPLA

A.P.C.E.
SIG.: 1.26/896

Anunciàvem en la nostra crònica anterior que la setmana seria d'un interès polític extraordinari. Ho ha estat, en efecte, encara que el procediment d'ajornar-ho tot hagi evitat arribar a conclusions definitives. El debat sobre el contraban d'armes ha sofert un doble ajornament: el primer degut al senyor Miguel Maura, i el segon, a Sant Josep. En la nostra República laica, els sants tenen també certa influència, i els seus representants en la majoria parlamentària poden utilitzar-la per a retardar els debats perillosos. ¿Arribarà realment a plantejar-se a la Cambra el del famós contraban? Ja hi ha qui ho dubta, davant els repetits ajornaments que sofreix, sense que en ells tinguin art ni part els acusats. Fa més d'un mes que fou presentada la proposició acusatòria signada per diputats de la majoria governamental, i des del primer moment anuncià el senyor Azaña que estava a disposició de la Cambra per tal de discutir-la. L'ex-president del Consell està disposat a parlar sobre el contraban i sobre tot allò que convingui, però a mesura que s'acosta el moment en què hagin d'escoltar-lo els seus acusadors, va fent-se menys decidida l'actitud d'aquests. La premsa de dreta ha esmortèit les seves campanyes i amb prou feines si parla de l'assumpte, mentre que el debat va ajornant-se al Parlament. ¿Es que el temen ara aquells que abans semblaven desitjar-lo? ¿Tenen por de veure's convertits d'acusadors en acusats? En tot cas, qui no el tem és Azaña.

Però ¿en quin moment polític es plantejarà aquest debat? ¿Quina és la situació parlamentària del Govern? ¿Quina serà la seva decisió en el dramàtic assumpte dels indults? ¿Quines repercussions polítiques immediates pot tenir aquesta decisió?

• • •

Hem assistit aquesta darrera setmana a un curiós espectacle: la descomposició de la majoria parlamentària. Hem sentit els planys dels ministres que veuen rebutjats llurs projectes per les Comissions i per la Cambra. Hem vist com s'aprovava una llei condemnada previament a esser modificada.

Un dia, s'aixeca el senyor Marraco i demana una breu interrupció de la sessió perquè les Comissions de Finances i d'Agricultura puguin informar conjuntament sobre el problema dels alcohols. La Cambra s'hi nega. I quan el ministre de Finances ha encaixat ja la negativa, és un diputat del grup radical qui ha de presentar aquesta pugna entre el ministre i la Cambra com un plet en què es posa en joc l'autoritat del Govern. Un altre dia és el ministre d'Agricultura qui sollicita la rehabilitació d'un projecte seu rebutjat per la Comissió, i arribat el moment de la votació, voten en contra del ministre els seus propis correligionaris i se salva el projecte gràcies als vots de l'oposició. En un altre moment, els caps de la majoria es veuen obligats a prescindir de la disciplina de grup perquè llurs diputats votin lliurement sobre qüestions importantíssimes de govern. I quan, en alguna ocasió, s'aixeca una veu a les Corts per tal de preguntar quina és la posició del Govern sobre qualsevol assumpte, el Govern diu que se sotmet a les decisions de la Cambra.

Aquesta és la situació parlamentària. Hem prescindit d'anecdotes i detalls que li donarien un sabor massa fort. Només hem assenyalat els fets de més relleu. Així marxa el Parlament, negant els mateixos principis del règim parlamentari, que requereixen per a un funcionament normal i fecund l'existència d'un Govern amb autoritat, d'una política clara defensada des del banc blau i d'una majoria disposada a donar-li els seus vots.

Les Corts Constituents, per a honor de la República, actuaren d'acord amb aquests principis. Foren un exemple magnífic de com funciona un Parlament. Hi havia un Govern, i darrera del Govern, una majoria. Volem dir que hi havia un Govern que governava, al davant del qual s'aixecava un home com Azaña, que no faltava mai al banc blau, que exposava sobre cada problema polític el criteri del Govern i que tenia en tot moment plantejada la qüestió de confiança. Azaña mai no va acceptar majories de recanvi. La ruptura de la majoria hauria estat considerada per ell com una minva de l'autoritat que ha de tenir un Govern parlamentari, i ni un moment més hauria continuat al banc blau, encara que haguessin acudit en auxili del Govern els vots de les minories d'oposició. Així va governar Azaña al davant d'una coalició governamental. "Lliures sou de votar contra el Govern — va dir en diverses ocasions als diputats —, però qui el derrota té el deure de substituir-lo." Ningú no ha tornat a emprar aquest llenguatge. No ha estat seguit aquell exemple.

¡Quina diferència entre aquelles Corts i les actuals! ¡I entre aquell Govern i els que després hem conegut! L'espectacle que ens ha ofert la setmana pot haver agradat als enemics del règim parlamentari. En canvi, haurà entristit els demòcrates, els republicans, que no hagin oblidat que la nostra República és una República parlamentària. O que volguin ésser-ho.